

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 1986/87

EBS 102/3 MINERAL I

Tarikh: 15 April 1987

Masa: 9.00 pagi - 11.00 pagi
(2 jam)

ARAHAN KEPADA CALON

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi EMPAT mukasurat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab EMPAT soalan sahaja.

Semua soalan mesti dijawab di dalam Bahasa Malaysia.

...2/-

1. Terangkan, dengan rajah kalau perlu, makna fenomena berikut:

- (a) larutan pepejal di dalam sistem plagiokles albit-anorthit.
- (b) isomorfisma di dalam karbonat
- (c) polimorfisma di dalam i) silikat $Al_2 SiO_5$
ii) oksida titanium, TiO_2
- (d) politipisma di dalam synchysit
- (e) sintaksidi dalam karbonat tanah nadir (rare earth carbonates)
- (f) pseudomorfisma
- (g) pengembaran di dalam mineral dan pengelasan kembar-kembar.

(25 markah)

2. i) Beri formula kimia, sistem kristal, dua ciri-ciri diagnostik dan kegunaan setiap mineral yang berikut.

(a) kalkopirit	(g) pirhotit
(b) sinabar	(h) rubi
(c) emas	(i) muskovit
(d) kuarza	(j) intan
(e) kalsit	(k) zirkon
(f) stibnit	(l) baiduri (opal)

(18 markah)

ii) Beri semua langkah yang penting yang akan anda ambil untuk mengecamkan sesuatu mineral dengan cara pembelauan sinar-x. Bandingkan kebaikan dan keburukan kaedah-kaedah pembelauan dan teknik kamera serbuk untuk mendapatkan garisan rakaman pembelauan.

(7 markah)

3. i) Apakah Hukum pertama Pauling? Tunjukkan bagaimana hukum ini boleh digunakan untuk mendapatkan nisbah jejari R_C/R_A kation dan anion satu struktur yang ada 8 - fold koordinasi.

(9 markah)

...3/-

ii) Kalau isipadu unit sel satu hablur $V_c = 30$, dan jumlah isipadu tiap-tiap atom di dalam unit sel ini ialah $V_I = 9$, kirakan indeks pembungkusan hablur ini.

(8 markah)

iii) Satu mineral ortorombik (forsterit) yang ada dimensi sel $4.76 \times 10.20 \times 5.98 \text{ \AA}$ ada empat formula unit (z) di dalam unit selnya. Kirakan ketumpatan forsterit.

(8 markah)

4. i) Dari spesimen tangan, beri sekurang-kurangnya dua sifat diagnostik yang akan anda gunakan untuk membezakan:

- (a) grafit dari molibdenit
- (b) platinum dari kasiterit
- (c) feldspar dari karbonat
- (d) augit dari hornblend
- (e) galena dari sfalerit
- (f) arsenopirit dari pirit
- (g) tourmalin dari biotit
- (h) wolframit dari scheelit

(16 markah)

ii) Apakah peratus berat (wt.%) Al_2O_3 dalam kyanit ($\text{Al}_2 \text{SiO}_5$), Sb dalam tetrahedrit ($\text{Cu}_{12} \text{Sb}_4 \text{S}_{13}$) dan Pb dalam bournonit (Pb Cu Sb S_3) di mana berat atom (g) ialah

- Al = 27
- Si = 28
- O = 16
- Cu = 63.5
- Sb = 121.8
- S = 32
- Pb = 207

(5 markah)

...4/-

iii) Apakah formula kimia satu mineral yang analisisnya ialah 16.47 peratus berat CO_2 dan 83.51% PbO ?

(4 markah)

5. (a) Dengan menggunakan rajah yang ringkas, tunjukkan bagaimana anda akan mengklaskan

- i) batu igneus
- ii) batu sedimen dan
- iii) batu metamorfik

(5 markah)

(b) Apakah yang menyebabkan perwarnaan di dalam mineral. Beri contohnya sekali.

(5 markah)

(c) Apakah komposisi kimia satu jenis batuan yang mengandungi 40% olivin (Fa_{20}) dan 60% plagiokles (An_{20})?

(5 markah)

(d) Apakah makna istilah-istilah yang berikut:

- i) piezoelektrik
- ii) mineral 'metamict'
- iii) mineral pendarfluor (fluorescence)
- iv) transformasi tertib-taktertib (order-disorder transformation) di dalam sistem Au - Cu.
- v) struktur cacat Schottky

(10 markah)

oooo0oooo